

‘Biologische pluimveehouder kiest geld voor z’n eieren’

Reflectie

In Reflectie beschouwen medewerkers van Wageningen UR actuele thema's. Deze keer Aize Kijlstra.

Aize Kijlstra: "In wezen bepaalt de handel of kippen gevaccineerd worden."

Gevaccineerde biologische leghennen hoeven dankzij aangepaste Europese regelgeving niet opgehokt te worden. In de praktijk worden leghennen echter nog nauwelijks gevaccineerd tegen vogelgriep. Aize Kijlstra van de Animal Sciences Group verklaart dit nader.

"Vrije uitloop is voor consumenten een belangrijk motief om biologische eieren te kopen. Maar rationeel bekeken blijft een biologisch ei biologisch, ook al hebben de hennen door omstandigheden misschien niet de vrije uitloop gehad die ze gewend zijn. Ten eerste zijn opgehokte biologische leghennen nog altijd een stuk ruimer behuisd dan scharrel- of legbatterijkippen. Daarnaast maken ook andere aspecten een ei biologisch: de snavelpunten van leghennen worden niet afgeknipt, hennen hebben een zitstok en een legnest, diergeneesmiddelen worden slechts mondjesmaat toegepast, en de dieren krijgen biologisch voer waardoor hun eieren vrij zijn van pesticiden en chemische toevoegingen. Om aan het emotionele motief van de consument tegemoet te komen, mogen biologische kippen in Nederland sinds februari 2006 buiten blijven lopen als ze gevaccineerd zijn. Jammer is alleen dat de EU-regelgeving over de inenting en ei-afzet van gevaccineerde dieren zo complex is dat meeste pluimveehouders er niet aan beginnen."

Handel

"In wezen bepaalt de handel of de kippen gevaccineerd worden. Nederlandse eierpakstations accepteren namelijk geen eieren van gevaccineerde leghennen. Dat komt omdat de meeste pakstations zowel biologische als niet-biologische eieren door elkaar afleveren, en zeventig tot tachtig procent van de in Nederland geproduceerde biologische eieren naar Duitsland gaat. De crux is nu dat Duitse handelaren eieren weigeren van dieren die tegen vogelgriep ingeënt zijn. Waarom, dat is een groot vraagteken. Het kan zijn dat de handelaren vrezen dat er met gevaccineerde eieren toch ziekteverwekkers meekomen. Die angst is echter ongegrond, want bij de vaccinaties worden enorme voorzorgsmaatregelen genomen. Gevaccineerde hennen worden continu op infectie gecontroleerd, en er lopen ook altijd enkele niet-gevaccineerde kippen rond die een eventuele besmetting kunnen verklijken. Het kan ook aan de Duitse supermarkten liggen. Misschien denken zij dat de consument

geen biologische eieren meer koopt als de dieren vooraf gevaccineerd zijn. Nader onderzoek en betere voorlichting zijn dringend gewenst."

Soepkip

"Maar ook boeren die hun eieren alleen binnen Nederland afzetten, zitten met een probleem als de hennen na een maand of veertien, vijftien uitgelegd zijn. Slagerijen accepteren geen vlees van gevaccineerde dieren. Gevaccineerde kippen moeten dus op het bedrijf zelf geslacht worden en gaan naar de destructie. Doodzonde. Al deze onzekere factoren zorgen ervoor dat de biologische pluimveehouder het spreekwoord omdraait en geld voor zijn eieren kiest. Ophokken is immers de makkelijkste weg. De pluimveehouder is verzekerd van afzet omdat de biologische status behouden blijft. Bovendien blijkt uit onderzoek van de Animal Sciences Group dat leghennen de uitloop niet echt lijken te missen. Het veronderstelde verenippen en cannibalisme vallen erg mee en de leghennen wennen snel aan hun nieuwe situatie. Dit neemt natuurlijk niet weg dat opgehokte dieren gedurende langere tijd wat bewegingsvrijheid en frisse lucht missen. Al met al is het dan ook niet verwonderlijk dat er vanuit Nederland weinig druk op de Duitse afzet van gevaccineerde eieren wordt gezet. Was dit wel gebeurd, dan zou de Europese regelgeving rond vaccinaties allang aangepast zijn. Om vaccinatie te stimuleren zou je een nieuw biologisch label op kunnen richten voor biologische eieren van gevaccineerde leghennen. Bijvoorbeeld Bio-plus. De toevoeging plus slaat op het feit dat de consument er zeker van kan zijn dat deze kippen vrije uitloop hebben gehad, ook bij een dreiging van vogelpest. Als we daarnaast via voorlichting het wantrouwen bij de consument tegenover gevaccineerde producten weten weg te nemen, kan de pluimveehouder straks weer eieren voor z'n geld kiezen."

Aize Kijlstra

Aize Kijlstra doet bij de Animal Sciences Group in Lelystad onder meer onderzoek naar de voedselveiligheid van producten uit de biologische veehouderij.